

לאו ד'לא תענה'

א. מכות ב:

⁶אמר עולא רמו לעדים זוממין מן התורה מנין רמו לעדים זוממין והא כתיב ²ועשיתם לו כאשר זמם אלא רמו לעדים זוממין שלוקין מן התורה מנין דכתיב ³והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע ⁴והיה אם בן הכות הרשע משום והצדיקו את הצדיק והרשיעו את הרשע והיה אם בן הכות הרשע ⁵אלא עדים שהרשיעו את הצדיק ואתו עדים אחריני ⁶והצדיקו את הצדיק דמעיקרא ושוינהו להני רשעים והיה אם בן הכות הרשע ותיפוק ליה ⁵מלא תענה ⁶משום דהוי לאו שאין בו מעשה יוכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו

ב. מכות ד:

מתני' ¹מעידין אנו באיש פלוני שהיב לחבירו מאתים זוז ונמצאו זוממין לוקין ומשלמין שלא השם המביאן לידי מכות מביאן לידי תשלומין דברי ר' מאיר וחכ"א ²הכל המשלם אינו לוקה מעידין אנו באיש פלוני שהוא חייב מלקות ארבעים ונמצאו זוממין לוקין שמונים משום ¹לא תענה ברעך עד שקר ומשום ²ועשיתם לו כאשר זמם דברי ר' מאיר וחכ"א ³אין לוקין אלא ארבעים:

ג. בבא קמא עד:

עדים שהוכחשו בנפש לוקין ואי ס"ד ר"א הוא דאמר נהרגין אמאי לוקין הוה ליה לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד ⁶וכל לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד ⁷אין לוקין עליו אלא לאו ש"מ ר"א הוא דאמר אין נהרגין תסתיים לוקין תרי ותרי ניהו מאי חזית דסמכת אהני סמוך אהני אמר אבוי ⁸ בבא הרוג ברגליו:

ד. מכות ה:

הא למדת ¹שאין עונשין מן הדין עונש שמענו אזהרה מנין תלמוד לומר ²עדות אחותך בת אביך או בת אמך אין לי אלא בת אביו שלא בת אמו ובת אמו שלא בת אביו בת אביו ובת אמו מנין תלמוד לומר ³עדות בת אשת אביך מולדת אביך אחותך היא עד שלא יאמר יש לי מן הדין מה אם הוזהר על בת אמו שלא בת אביו ובת אביו שלא בת אמו בת אביו ובת אמו לא כל שכן הא למדת ⁴שאין מזהירין מן הדין ⁵חייבי מלקות מנין תלמוד לומר ⁶רשע רשע חייבי גלויות מנין אתיא רוצח רוצח

ה. מכות ו:

מתני' ¹משלשין בממון ואין משלשין במכות כיצד העידוהו שהוא חייב לחבירו מאתים זוז ונמצאו זוממין משלשין ביניהם אבל אם העידוהו שהוא חייב מלקות ארבעים ונמצאו זוממין כל אחד ואחד לוקה ארבעים:

ו. כתובות לג:

רבי ¹אליעזר אומר עדים זוממין ממונא משלמי ומילקא לא לקי משום ²דלאו בני התראה ניהו אמר רבא תדע ניתרי בהו אימת ניתרי בהו מעיקרא ³אמרי אישתלין ניתרי בהו בשעת מעשה פרשי ולא מסהדי ניתרי בהו לכסוף מאי דהוה הוה מתקיף לה אבוי וניתרי בהו בתוך כדי דבור מתקיף לה רב אחא בריה דרב איקא וניתרי בהו מעיקרא ונרמו בהו רמוזי הדר אמר אבוי לאו מילתא היא דאמרי אי סלקא דעתך עדים זוממין צריכין התראה כי לא מתרינן בהו לא קמלינן להו מי איכא מידי דאינהו בעו קטיל בלא התראה ואינהו בעו התראה הא בעינן ⁴ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו וליכא מתקיף לה רב סמא בריה דרב ירמיה אלא מעתה בן גרושה ובן חלוצה דלא מכאשר זמם קא מיתרבי ליבעי התראה ⁵אמר קרא ⁶משפט אחד יהיה לכם ⁷משפט השוה לכולכם

חייבי מלקות מנלן. אמתניתין קאי דאמר אין עושין דין הזמה עד שיגמר הדין וליף לה מנפש בנפש דמשחתי צחיצי מיתות חייבי מלקות מנלן העדוהו שחייב מלקות והזמנו מנלן דאין לוקין אלא אם כן נגמר הדין תחלה על פיהם: **חייבי גלויות מנלן.** העדוהו שחייב לגלות והזמנו ומנן ⁶במתניתין סופג את הארבעים מנלן? עד שיגמר הדין דהני הואיל ולא מדין כאשר זמם קא מתרבו לא חטי מלקות דידהו מגזירה שוה דרשע רשע דמהווא לא ילפינן אלא עדים זוממין שהרשיעו הנידון ללקות ⁷(או למיתה) דהאי רשע רשע צנידוין כתיב:

ז. רמב"ם | הלכות עדות, פרק כ'

ב. נהרג זה שהעידו עליו ואחר כך הזמנו אינן נהרגין מן הדין, שנאמר כאשר זמם לעשות ועדיין לא עשה ודבר זה מפי הקבלה, אבל אם לקה זה שהעידו עליו לוקין, וכן אם יצא הממון מיד זה ליד זה בעדותן חוזר לבעליו ומשלמין לו. ¹השגת הראשון נהרג זה שהעידו עליו וכו'. ²א"ל שזוהו הוא זה.

ח. עדים שהעידו על אחד והרשיעוהו רשע שאין בו לא מלקות ולא מיתה ולא חיוב ממון ואחר כך הזמנו, הרי אלו לוקין אף על פי שלא זממו להלקות זה ולא לחייבו ממון, כיצד העידו על כהן שהוא חלל כגון שהעידו בפנינו נתגרשה אמו או נחלצה במקום פלוני ביום פלוני והזמנו הרי הן לוקין, וכן אם העידו על אדם שהרג בשגגה והזמנו לוקין ואינן גולין, העידו על שורו של זה שהרג הנפש והזמנו, הרי הן לוקין ואין משלמין את הכופר, העידו עליו שנמכר בעבד עברי והזמנו לוקין, וארבעה דברים אלו מפי הקבלה הן.

